

Erdészek és pedagógusok a környezettudatosságért

5 éves a Madarak és Fák Napja Emlékerdő Sopronban

A Madarak és Fák Napja „intézményét” gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter 1906. április 27-én kelt, 26.120 számú körrendelete honosította meg a népiskolákban, hazánkban. Az intézkedésről az Erdészeti Lapok 1906. évi májusi száma is beszámolt.

A híradásban a körrendelet érdemeinek elismerése mellett felhívták a figyelmet az ebben rejlő további lehetőségekre is: *„Örömmel üdvözljük ezt az intézkedést, bár érezzük, hogy a fák napja az erdőgazdaság iránti, most oly hiányos érzék felkeltésére is alkalmas volna, ebben a tekintetben pedig a rendelet hiányos. De ezen talán még lehet segíteni!”*

A Madarak és Fák Napja a népiskolákban, majd a további rendeletek hatására a középiskolákban is kiteljesedett a 20. század első felében. Az ünneplést és faültetést a vallás- és közoktatásügyi, valamint a földművelésügyi miniszterek intézkedéseikkel, egymásra figyelve segítették. Pl.: a földművelésügyi miniszter a vallás- és közoktatásügyi miniszter kérésére (1932) átiratban rendelte el az iskolai fásításokhoz és erdősítésekhez szükséges csemetek és suhángok kiszolgáltatásának módját és utasította az erdőgazgatóságokat, hogy erre a célra csemeteket lehetőleg ingyen adjanak.

A korabeli források szép példákkal számolnak be a rendezvényekről, a tanítók lelkes, a természet értékeit kiemelő beszédeiről, a műsorról, melyek hatékonyan formálták a tanulók természetéhez és védelméhez való viszonyát. A soproni iskolák értesítőiben néhol arra is találunk példát, hogy e napra meghívták a helyi erdészt, aki beszélt a jelenlévőknek az erdőről, a fákról, és azok hasznáról.

A töretlen lelkesedéssel ünnepelt iskolai esemény jelentősége az 1950-es évektől lassan csökkenni kezdett. Majd az 1980-as évek végétől az érdeklődés felélénkült és az 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 64. § (3) bekezdése alapján: *„Mindén év május 10-e*

a Madarak és Fák Napja. E nap megemlékezéseinek, rendezvényeinek a laakosság – különösen az ifjúság – természet védelme iránti elkötelezettségét kell szolgálnia.”

A Madarak és Fák Napja Emlékerdő alapításának gondolatát a témakutatás eredményei és a kettős jubileum, a népiskolai ünneplés 110. és a jeles nap, a konkrét naptári naphoz rendelés 20. évfordulója hívta életre.

Ötletgazdaként a környezettudatosságra nevelés, az erdész-pedagógus kommunikáció és szakmai együttműködés erősítése szándékával kezdeményeztem ezt az OEE Soproni Helyi Csoportban. Az óvodásoknak rajzpályázatot, az iskolásoknak vers- és me-

Madarak és Fák Napja Emlékerdő avatása, 2016. május 10. Fotó: Pluzsik Tamás

seíró pályázatot hirdettünk. A pályázóknak a pályamunkákért a Tanulmányi Erdőgazdaság (TAEG) Zrt. kocsányos tölgy csemeteket ajándékozott, melyek az új Madarak és Fák Napja Emlékerdő alapítási rendezvényen kerültek elültetésre. A pályamunkák könyv formában DVD-re kerültek. A pályázók oklevelet kaptak, a csemete helyét jelölő GPS-koordinátákkal, a felelősségvállalás, a beazonosíthatóság és nyomon követhetőség célzatával.

Az avatásra, több mint 300 fő részvételével, a Soproni Parkerdő Pedagógusforrás feletti 91A erdőrészletében 2016. május 10-én került sor. A TAEG Zrt. által kijelölt, könnyen megközelíthető, véghasználat utáni területen 90 darab „saját”, beazonosítható csemetét ültettünk el a gyermekekkel. A szervezést, a rendezvény lebonyolítását a TAEG Zrt.,

az OEE Soproni Helyi Csoport, és a Benedek Elek Pedagógiai Kar oktatói és óvodapedagógus hallgatói segítették. A talaj előkészítésében és az ültetésben, a Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskola tanulói is közreműködtek.

Az alapítás óta 5 év telt el, és az első fácskákat számos újabb követte. Az ültetési, fejlődéskövetési kedv lankadatlan. A területet óvodák, iskolák, egyetemi hallgatók, családi, baráti közösségek, cégek, civil szervezetek keresik fel. Az újabb emlékfák ültetését a helyszínen, a bejelentkezéshez szükséges telefonszámmal az erdei tájékoztató és ismeretterjesztő tábla segíti.

A TAEG Zrt.-nél a megkeresések rendszeresek. Az erdőgazdaság a laakosság erdőért való tenni akarását a csemete, a GPS-koordinátás oklevél, a szükséges eszközök, ásók, karók és víz biztosításával támogatja.

Az emlékerdő népszerűségét mutatja, hogy a terület lassan megtelik. Az elmúlt öt év alatt közel 600 csemete került itt telepítésre. Az emlékfácskák száma igazolja, hogy a társadalmi érdeklődés, elkötelezettség fokozódik.

A 2021. év ismét jubileum. A történetiségben az iskolai ünneplés elrendelésének a 115., a konkrét naphoz kötés (május 10.) 25. éve, a Madarak és Fák Napja Emlékerdő alapításának az 5. évfordulója. A méltó ünnepléshez idén egy faültetéssel egybekötött emlékpád felállítását javasoltam, melyre ez év május 10-én kerül sor a helyszínen. Az emlékpád a természet, az erdő, a madarak és a fák szépségének megfigyeléséhez, az erdő csendjének, zenéjének átéléséhez nyújt majd kiváló helyet az ültetőknél, a kirándulóknál és a megpihenni vágyóknál.

A 2016-ban létrehozott Madarak és Fák Napja Emlékerdő az erdőgazdálkodás folyamatainak megértését, a környezettel, a természettel kapcsolatos erdőtudatos szemlélet kialakulását segíti, az attitűdformálásban játszik jelentős szerepet. Ma már ismert úti cél Sopronban. Helyét a tájékoztató táblán túl, a turistatérkép és a Károly-magaslati autóparkolóban útirányjelző tábla is mutatja. Az alapítással, a faültetési lehetőség megteremtésével hozzájárultunk, hozzájárulunk ahhoz, hogy a környezeti felelősségvállalás, a természetjárás iránti kedv a gyermekek és felnőttek körében erősödjön Sopronban.

Dr. Hartl Éva

egyetemi docens, SOE BPK